

FIT-TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻĠĦAR

Ġudikatur: Avv. Dr Christopher Chircop

Seduta ta' nhar it-Tnejn l-1 ta' Lulju 2024

Talba Numru: 45/2024CC

Marilyn Grech (KI 0090786 (M))

Vs

Epic Communications Limited (C 10865)

It-Tribunal,

Ra l-Avviż tat-Talba preżentat fis-27 ta' Frar 2024, fejn fl-ewwel talba tagħha l-attriċi talbet li l-konvenuta tiġi ordnata mit-Tribunal sabiex tagħmel ir-riparazzjoni tal-mobile tal-attriċi mingħajr hłas u b'mod immedjat minhabba li l-mobile għadu sa llum il-ġurnata taht il-garanzija kummerċjali kif mogħtija permezz tal-Artikolu 72 tal-Kapitlu 378 tal-Liġijiet ta' Malta u l-Artikolu 78 tal-Kapitlu 378 tal-Liġijiet ta' Malta u fit-tieni talba tagħha l-attriċi talbet sabiex taht l-Artikolu 1427 tal-Kapitlu 16 tal-Liġijiet ta' Malta, it-Tribunal jordna li l-attriċi tirritorna lura l-mobile lis-soċjeta' konvenuta u jikkundanna lis-soċjeta konvenuta tħallas lill-istess attriċi s-somma ta' elf, erba' mija u disa' u sebghin ewro (€1,479) rappreżentanti l-valur tal-istess mobile, liema ammont kien mħallas mill-attriċi lis-soċjeta' konvenuta meta l-istess attriċi xtrat il-mobile mingħand is-soċjeta' konvenuta.

L-Attriċi talbet ukoll l-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri.

Ra d-dokumenti annessi mal-avviż.

Ra li minkejja li l-konvenuta ġiet debitament notifikata bl-atti ta' dawn il-proċeduri, il-konvenuta naqset milli tippreżenta risposta fit-terminu preskritt mil-liġi u lanqas ma dehret għas-smiġħ ta' dan il-proċediment.

Ra li l-konvenuta ġiet ddikjarata mit-Tribunal bħala kontumaċi.

Ra li fis-seduta tad-29 ta' April 2024, is-soċjeta' attriċi ddikjarat li ma għandhiex iktar provi xi tressaq u konsegwentament iddikjarat il-provi tagħha bħala magħluqa.

Ra li t-Tribunal ta' l-fakulta kemm lil attriċi u anke lil konvenuta sabiex jipprezentaw in-Nota ta' Sottomissjonijiet tagħhom u filwaqt li l-attriċi ppreżentat n-nota tas-sottomissjoni tagħha, il-konvenuta għażlet li ma tintavola l-ebda nota ta' sottomissjoni.

Ra li t-Talba tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidra l-provi dokumentarji mressqa'.

Ra l-atti proċesswali kollha.

It-Tribunal jikkunsidra.

Fis-sentenza **G.M.F Precast Limited vs Franmar Limited** deċiża mit-Tribunal Għal Talbiet Żgħar fl-14 ta' Lulju 2022 ingħad li:

*“Għalkemm kontumaci, tali stat silenzjuż ma jfissirx li l-parti konvenuta qed tammetti dak allegat u/jew pretiż mill-parti attrici, l'għaliex xorta wahda jibqa' d-dmir ta' din laħhar parti li tipprova l-kaz tagħha sa' dak il-grad probatorju rikjest mil-Ligi. Fid-duttrina forensi nsibu ritenut illi, “la contumacia vale resistenza, che il contumace tacitamente respinge le domande dello avversario ... il contumace affida al giudice la propria difesa ... questa difesa deve limitarsi ad esaminare se le forme del rito sian rispettate, se l'assunto della parte presente sia fondato in fatto ed in diritto” (SALVATORE LA ROSA, “Il Contumace nel Giudizio Civile”, Filippo Tropea ed. 1887; §118, p. 175). Mil-lat ta' guriprudenza domestika, wiehed huwa mistieden jara in re **Giuseppe Gerada v. Salvu Attard** (Appell Kummercjali, 6 ta' Novembru, 1959); id-decizjoni riportata f'Kollez. Vol XXIX-III-35; il-kawza in re **Id-Direttur tar-Registru Pubbliku v. Ermelina Silos Mendoza et** (Prim'Awla, 16 ta' Novembru, 2010); id-decizjoni in re **Carmela Zahra armla v. Direttur tax-Xogholijiet Pubblici** (Appell Superjuri, 28 ta' Frar, 1975; mhux pubblikata); u in re **Awtoritá Għat-Trasport F'Malta v. Abdi Khadar Qaasim** (Tribunal Għal Talbiet Żgħar, 6 ta' Novembru, 2017; mhux appellata) li fiha insenjamenti ulterjuri dwar dan is-suggett. **Għalhekk, il-posizzjoni guridika tal-parti mharrka f'dan il-procediment hi meqjusa bhala cahda totali u kategorika ta' l-allegazzjonijiet kollha vantati kontriha, li jehtiegu jigu debitament pruvati kif imiss.”***

It-Tribunal jikkunsidra.

Illi it-Tribunal se jkun qiegħed janalizzá l-atti proċesswali kollha tal-kaz odjern u dan sabiex eventwalment jiġi determinat jekk permezz tal-provi mressqa mill-attrici, it-talbiet tal-istess attrici għandhomx jiġu milqugħa.

It-Tribunal jikkunsidra.

Illi fl-ewwel talba tagħha l-attriċi qegħda titlob lil dan it-Tribunal sabiex l-konvenuta tiġi ordnata mit-Tribunal sabiex tagħmel ir-riparazzjoni tal-mobile tal-attriċi mingħajr ħlas u b' mod immedjat minħabba li l-mobile għadu sa llum il-ġurnata taħt il-garanzija kummerċjali kif mogħtija permezz tal-Artikolu 72 tal-Kapitlu 378 tal-Liġijiet ta' Malta u l-Artikolu 78 tal-Kapitlu 378 tal-Liġijiet ta' Malta.

Illi kif ingħad ben tajjeb fis-sentanza deċiża mit-Tribunal għal Talbiet Żgħar, fil-5 ta' Novembru 2020 fl-ismijiet **Anthony Grech vs Joseph Spiteri**:

“Hu notorju illi l-kompetenza ta' dan it-Tribunal hi cirkoskritta u ristretta għal pretizi monetarji (money claims). Infatti, l Art. 3(2) tal-Kapitolu 380 tal-Liġijiet ta' Malta jgħid espressament illi, “it-Tribunal għal Talbiet Żgħar ikollu ġurisdizzjoni biex jisma' u jaqta' biss it-talbiet kollha ta' flus ta' ammont ta' mhux iżjed minn ħamest elef euro (€5,000).” Anke jekk l-attur jista' jkollu ragun f' din il-pretiza tiegħu, it-Tribunal m'għandu l-ebda setgħa jintrattjeni materji li ma jidhlux fil-ġurisdizzjoni, ossia kompetenza, tiegħu u tali kwistjoni għandha tiġi affrontata fil-forum kompetenti.”

Illi ladarba l-ewwel talba tal-attriċi ma titrattax pretiżi monetarji (money claims) għaliex f' din l-istess talba l-attriċi qegħda titlob lil dan it-Tribunal sabiex jikkundanna lis-soċjeta' kovenuta sabiex tagħmel ir-riparazzjoni tal-mobile, din it-talba ma tistax tiġi intratenuta u sejra tithalla impregudikata.

It-Tribunal jikkunsidra.

Illi fit-tieni talba tagħha l-attriċi qegħda titlob lil dan it-Tribunal sabiex taħt l-Artikolu 1427 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta, it-Tribunal jordna li l-attriċi tirritorna lura l-mobile lis-soċjeta' konvenuta u jikkundanna lis-soċjeta' konvenuta tħallas lill-istess attriċi s-somma ta' elf,

erba' mija u disa' u sebghin ewro (€1,479) rappreżentanti l-valur tal-istess mobile, liema ammont kien mħallas mill-attriċi lis-soċjeta' konvenuta meta l-istess attriċi xtrat il-mobile mingħand is-soċjeta' konvenuta. L-attriċi f'din it-talba qeġhda tirrikorri għal azzjoni redibitorja u dan kif anke indikat fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha.

Dan qieġhed jingħad għaliex għalkemm fl-Avviż tat-Talba ma hemmx indikat b'mod ċar jekk l-attriċi kinitx qeġhda tirrikorri għal azzjoni redibitorja jew għal azzjoni stimatorja, madanakollu fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha l-attriċi tindika b'mod ċar li li hija kienet qeġhda tirrikorri għal azzjoni redibitorja.

Illi fis-sentenza fl-ismijiet **Joanne Fenech vs Mario u Carmen konjugi Lagana** deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Novembru 2008, ingħad is-segwent:

"2. Difett Mohbi

"Illi hawnekk l-artikoli tal-ligi li ghandhom jigu kkontemplati huma l-Artikoli 1424 sa 1427 tal-Kap 16. Illi l-Artikolu 1424 jiddisponi li:

"l-bejgiegh hu obligat jagħmel tajjeb għad-difetti li ma jidhrux tal-haga mibjugha, illi jagħmluha mhux tajba għall uzu li għalih hija mahsuba, jew li jnaqqsu daqshekk il valur tagħha illi x-xerrej ma kienx jixtriha jew kien joffri prezz iżgħar, li kieku kien jaf bihom."

*"Il-kliem tal-ligi għandu relevanza specifika f'dan il-kaz. Illi n-nozzjoni ta' difett għall-finijiet ta' dan l-artikolu gie definit mill-Qorti lokali bhala li jikkompreni "kull annormalita` jew imperfezzjoni, u kull gwast jew avarija li tigi riskontrata fil haga u li aktar jew anqas, tnehhilha l-attitudni għall-uzu jew il-bonta` jew l-integrita` tagħha." Dan ifisser li l-vizzji jew id-difetti jridu jkunu gravi, okkulti u pre-ezistenti. (Ara **Perit Cav. Emanuele Borg vs Carmelo Petroni noe. deciza mill-Onor. Qorti ta' l-Appell fid-29 ta' Jannar 1954**).*

"Fil-kawza deciza mill-Prim Awla tal-Qorti Civili [Imh A Manche`] fil-25 ta' Gunju, 1990 fl-ismijiet **J. Belli vs E. Seychell** ingħad li biex tirnexxi kawza fuq il-bazi ta' difett mohbi jridu jigu ippruvati tlitt elementi dwar id-difett u cioe` li dan hu: 1 - serju 2 - mohbi 3 - kien ezistenti fi zmien il-bejgħ. Jekk ma hemmx difett mohbi l- actio redhibitoria ma tirnaxxix. Għalhekk il- venditur mhux responsabbli għal xi difett li kien jidher fil-mument tal bejgħ. Fl-ezami ta' l-

oggett biex wiehed jinduna bid-difett id-diligenza trid tkun tal-bonus paterfamilias [XXXVIII-I 279].”

“L-oneru tal-prova tad-difett latenti tirrisjedi fuq l-atturi li ghandhom l-obbligu li jippruvaw dan.”

Illi fis-sentenza deciza mit-Tribunanal Għal Talbiet tal-Konsumatur fil-11 ta' Settembru 2023, fl-ismijiet **Sarah Psaila Sant Fournier vs GO Plc** ingħad is-segwenti:

*“Illi bħalma huwa seren fil-ġurisprudenza nostrana, f’kawża fejn tiġi eżercitata l-azzjoni redibitorja “...il-prova tal-pre-eżistenza tad-difett imiss lix-xerrej... Sakemm il-venditur jillimita ruhu jikkontesta l-vizzju, ma għandux bżonn jagħmel l-ecda prova... Ir-regola tibqa dik li “probatio incumbit ei qui dicit”, bid-diffikultajiet u l-ostakli li ġgħib magħha” **Giuseppe Vella vs Paolo Deguara, Prim Awla, Qorti Ċivili 27 ta' Ġunju 1953**”.*

“Illi kien jinkombi fuq l-attriċi illi ġgħib prova tad-difett u l-punctio temporis meta qiegħda tallega li kien jeżisti. Fl-istess decizjoni hawn aktar il-fuq citata jingħad ukoll illi “dwar il-pre-eżistenza tal-vizzju... l-attur ma jistax jirpoża fuq ebda presunzjoni, speċjalment dik tal-qosor taż-żmien bejn il-bejgħ u l-manifestazzjoni tad-difett; għaliex din il-preżunzjoni m'hijiex fil-liġi, anzi hija kontra l-liġi...”

Illi mil-atti proċesswali jirriżulta li l-attriċi ipprezentat l-Avviż tat-Talba tagħha, f'liema avviż l-attriċi annettiet diversi dokumenti u n-nota ta' sottomissjonijiet tagħha.

L-attriċi ssostni li fiit-23 ta' Jannar 2023 hija kienet akkwistat mingħand is-soċjeta' konvenuta mobile ġdid fjamant tal-għamla iPhone 14, 512 GB versu l-prezz ta' €1,472.

Illi wara sitt xhur mid-data tal-akkwist tal-mobile, il-mobile żviluppatlu ħsara fil-port minn fejn jiċċarġja u b'hekk wara li l-batterija spiċċat, il-mobile ma setgħax jerga jixgħel għaliex il-batterija ma setgħetx terġa tiġi ċċarġjata.

L-attriċi marret bil-mobile go ħanut tas-soċjeta' konvenuta u wara li l-mobile ġie spezzjonat, l-attriċi ġiet infurmata li *“Upon inspection we found a damaged/corroded pin in the charging port (photo attached). In this case Apple offers a mid-system replacement. The price is €495.*

This means that the mobile has some contact with water, even if the device was taken into for example the bathroom while showering the fumes get into the charging port.

Also apple before sending the device back, they send us photos and proof of the damages that are there...”

L-attriċi ġiet infurmata li f'dan il-każ il-garanzija ma tiswiex u għalhekk ġiet mitluba s-somma ta' €495 sabiex isiru t-tiswijiet neċessarji.

Min-naħa l-oħra l-attriċi ssostni li hija dejjem ħadet ħsieb il-mobile tagħha u li l-mobile qatt ma ġie f'kuntatt ma xi tip ta' likwidu matul l-użu tiegħu.

L-attriċi ssostni li l-mobile żviluppatlu l-ħsara minħabba xi difett moħbi, iżda t-Tribunal isostni li l-attriċi ma preżentat l-ebda prova sabiex tissostanzja l-allegazzjoni tagħha.

Meta ra l-insjem tal-provi dan it-Tribunal isostni li l-attriċi ma rnexxilhiex tipprova li l-mobile żviluppatlu l-ħsara minħabba difett moħbi u għalhekk sejjer jiċhad it-tieni talba tagħha.

Decide

Għaldaqstant, it-Tribunal, fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet magħmula hawn fuq u konsistentement magħhom, jaqta' u jiddeciedi bis-segwentli mod:

- a. Fl-ewwel lok, it-Tribunal qed jastjeni milli jieħu qies tal-ewwel talba tal-attriċi li permezz tagħha l-attriċi talbet sabiex dan it-Tribunal jordna lill-konvenuta biex tagħmel ir-riparazzjoni tal-mobile tal-istess attriċi mingħajr ħlas u b'mod immedjat minħabba li l-mobile għadu sa lllum il-ġurnata taħt il-garanzija kummerċjali u dan peress li tali talba

teżorbata mill-ġurisdizzjoni u kompetenza ta' dan it-Tribunal, b'dan li jibqa' impregudikat kwalsiasi jedd (jekk hemm) spettanti lill-istess attriċi;

b. Fit-tieni lok, jiċhad it-tieni talba tal-attriċi;

L-ispejjeż ġudizzjarji marbuta ma' dawn il-proċeduri jiġħallsu unikament mill-attriċi.

Avv Dr Christopher Chircop

Ġudikatur